

Розділ перший

Бруно робить відкриття

Одного полудня, коли Бруно повернувся додому зі школи, він із подивом побачив, що Марія, служниця їхньої родини, яка завжди тримала голову нахиленою й ніколи не відривала погляду від килима, тепер стояла в його спальні, витягуючи всі речі з гардероба й складаючи їх у великі дерев'яні ящики, навіть ті речі, які він глибоко ховав, бо вони належали тільки йому й ніхто не мав до них найменшого діла.

— Що ти робиш? — запитав він якомога ввічливішим тоном, бо хоч і не зрадів, прийшовши додому й побачивши, як хтось нишпорить у його речах, але мати завжди казала йому, що він повинен ставитися до Марії з пошаною й не наслідувати тих інтонацій, якими розмовляв із нею його батько: «Геть руки від моїх речей!».

Марія кивнула головою, показавши на сходи в нього за спиною, де щойно з'явилася мати Бруно. Це була висока жінка з довгим рудим волоссям, яке вона збирала на потилиці в сітку. Тепер вона нервово заламувала руки, ніби не хотіла чогось казати або в щось не хотіла вірити.

— Мамо, — запитав Бруно, підходячи до неї, — що відбувається? Чого Марія нишпорить у моїх речах?

— Вона їх пакує, — пояснила мати.

— Пакує? — запитав він, швидко пригадуючи події кількох попередніх днів і міркуючи, чи надто він бешкетував,

чи голосно вимовляв ті слова, яких йому не дозволяли вживати, і за це його кудись тепер відсилали. Проте йому не спало на думку нічого такого. Насправді протягом останніх кількох днів він поводився напрочуд пристойно й не створював хаосу, який можна було би згадати.

— Що я натворив? — запитав він у матері. — Куди ви мене відсилаєте?

На той час мати ввійшла до своєї спальні, але там уже був дворецький Ларс, який пакував її речі. Вона зітхнула й змахнула руками в розпачливому роздратуванні, перш ніж повернулася на сходи. Бруно її переслідував, він нізачо не хотів залишити своє запитання без відповіді.

— Мамо, — наполягав він. — Що діється? Ми кудись їдемо?

— Ходімо зі мною вниз, — сказала мати, йдучи до великої їдальні, де тиждень тому обідав Фурор. — Ми поговоримо там.

Бруно побіг сходами вниз і навіть випередив матір. Він уже чекав у їдальні, коли мати ввійшла туди. Він дивився на неї якось мить, нічого не кажучи, і завважив, що сьогодні вранці вона неправильно наклала макіяж, бо краєчки її очей були червонішими, ніж звичайно, як і його власні очі після того, як він спричиняв хаос, потрапляв у біду і зрештою починав плакати.

— Тобі нема чого переживати, Бруно, — сказала мати, сідаючи на стілець, де сиділа вродлива білява жінка, коли до них приходив Фурор.

Мати махнула рукою, покликавши Бруно ближче, коли батько звелів зачинити двері.

— Фактично, для тебе це буде велика пригода.

— Яка пригода? — запитав малий. — Мене кудись відсилають?

– Ні, не тільки тебе, – сказала вона з таким виразом, ніби збиралася всміхнутися, але потім передумала. – Нас усіх відсилають. Твого батька й мене, Гретель і тебе. Усіх нас, чотирьох.

Бруно замислився і спохмурнів. Він не був би проти, якби кудись відіслали Гретель, бо вона була Безнадійним Випадком і лише створювала проблеми для нього. Але йому здавалося трохи несправедливим, що всі мають поїхати з нею.

– Але куди? – запитав він. – Куди саме ми поїдемо? Чому ми не можемо залишитися тут?

– Цього вимагають службові обов'язки твого батька, – пояснила мати. – Ти знаєш, як це важливо. Хіба ні?

– Звичайно, знаю, – сказав Бруно, киваючи головою, бо до їхнього дому завжди приходило багато людей – чоловіків у чудернацьких одностроях, жінок із друкарськими машинками, до яких йому заборонялося доторкатися своїми брудними руками, – і вони завжди були дуже чемні з батьком і казали одне одному, що він чоловік, на якого треба зважати і що у Фурора великі сподівання на нього.

– Розумієш, коли хтось дуже важливий, – провадила мати, – той, хто користується його послугами, іноді просить його кудись поїхати, бо він має виконати там якусь особливу роботу.

– Яку роботу? – запитав Бруно, бо насправді не мав уявлення, яку роботу виконує його батько, а йому хотілося це знати.

Якось у школі вони заговорили про своїх батьків, і Карл сказав, що його батько продає зелень, і Бруно знав, що це правда, бо йому доводилося проминати крамницю зеленяра, розташовану в самому центрі міста. А Даніель

сказав, що його батько вчитель, і Бруно знав, що це правда, бо він навчав великих хлопців, від яких було краще триматися якнайдалі. А Мартін сказав, що його батько працює шеф-кухарем, і Бруно знав, що так воно і є, бо той іноді приходив забирати Мартіна зі школи й завжди був у білому халаті й картатому фартуху, так ніби щойно вийшов зі своєї кухні.

Та коли вони запитали Бруно, що робить його батько, він розтулив рота, аби сказати їм, а потім зрозумів, що не знає. Він міг лише сказати, що його батько — чоловік, на якого треба зважати, і Фурор має великі сподівання на нього. І, крім того, він носить чудернацький однострій.

— Це дуже важлива робота, — сказала мати, на мить завагавшись. — Таку роботу може виконувати лише навчений чоловік. Ти це розумієш, чи не так?

— І ми теж мусимо поїхати з ним? — запитав Бруно.

— Звичайно, мусимо, — відповіла мати. — Ти ж не хочеш, аби батько приїхав на свою нову роботу й почувався дуже самотнім?

— Думаю, що ні, — сказав Бруно.

— Батько дуже нудьгував би, якби ми з ним не поїхали, — докинула мати.

— А за ким він би нудьгував більше, — запитав Бруно, — за мною чи за Гретель?

— Він би нудьгував за вами обома однаково, — відповіла мати, бо вона твердо вірила, що не треба мати фаворита в родині, і Бруно шанував цю її віру, тим більше, що знав — насправді він був фаворитом матері.

— Але що буде з нашим будинком? — запитав Бруно. — Хто його доглядатиме, коли ми поїдемо?